

המקרים שבמשנה (כ"ד ע"א - כ"ד ע"ב)

- 1) היה עובר בשוק ושמע קול סופרים מקרין .. פסול לגרש בו .
- 2) כתב לגרש את אשתו ונמלך , מצאו בן עירו ואמר לו שמי כשמדך .. פסול לגרש בו .
- 3) היו לו שתי נשים ושמותיהן שוות - כתב לגרש את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה .
- 4) אמר ללבלך כתוב לאיזו שארצה אגרש - פסול לגרש בו .

מחלוקת אמוראים בדרגת פסול הגיטין שבמשנתנו (כ"ד ע"ב - כ"ה ע"א)

לכל השיטות : אין בכוח הגיטין המצויים במשנה להתיר את האשה להנשא .
המחלוקת היא : האם יש בכוח הגיטין המצויים במשנה , לפסול את האשה מלהנשא לכהן .

- רב :** כולן פוסלין לכהונה (ריח גט) , חוץ מן הראשון (אין ריח גט) .
שמואל : כולן פוסלין לכהונה , אף הראשון (ריח גט) .
זעירי ורב אסי : כולן אין פוסלין לכהונה (לא נכתבו לשמה) , חוץ מן האחרון (יש ברירה) .
רבי יוחנן : כולן אין פוסלין לכהונה (לא נכתבו לשמה) , אפילו האחרון (אין ברירה) .

ריח גט : נאמר בתורה : " ואשה גרושה מאשה לא יקחו " (ויקרא כ"א ז')
ומכאן למדו חכמים ש : אפילו לא נתגרשה אלא " מאשה " (מבעלה) , מכל מקום נאסרה בכך לכהנים .

יש ברירה : דבר שאינו מבורר עכשיו ומתברר אחר כך , האם אנו אומרים שהוברר הדבר למפרע , או שאין אנו אומרים כן .
לדוגמא : מי שהיו לו שתי נשים ששמותיהן שווים , ואמר לסופר שיכתוב גט לשם איזו מהנשים שירצה לגרש . לדעת הסוברים ש " יש ברירה " , יכול הבעל לגרש בגט זה איזו מן הנשים שירצה , שכן אנו אומרים שהוברר למפרע שהגט נכתב לשם זו שגרש ; ולדעת הסוברים ש " אין ברירה " , אין הבעל יכול לגרש על ידי גט זה אף אחת מנשותיו , שכן בשעת כתיבת הגט לא היה מבורר איזו מהן ירצה לגרש , ולא נכתב הגט לשמה .

בעא מיניה רב הושעיא ..אמר להם לכשיבקע (כ"ה ע"א - כ"ו ע"א)

- שלב א' : רב הושעיא שואל את רב יהודה - מה הדין במקרה שאמר הבעל לסופר : " כתוב גט לאיזו שתצא בפתח תחילה " (יש או אין ברירה) ?
- שלב ב' : רב יהודה מביא את המקרה האחרון שבמשנתנו וממנו מוכיח ש " אין ברירה " .
- שלב ג' : רב הושעיא שואל את רב יהודה - מהמשנה במסכת פסחים (" האומר לבניו הריני שוחט ") יוצא ש " יש ברירה " .
- שלב ד' : רב יהודה מתרץ : טעם הדין במשנה במסכת פסחים הוא - " כדי לזרזן במצוות " , ולא משום ש " יש ברירה " .
- שלב ה' : אביי תמה על המשא ומתן שבין רב הושעיא ורב יהודה .
רב הושעיא שואל ביחס למקרה של : תולה בדעת אחרים .
רב יהודה פושט את הספק ממקרה של : תולה בדעת עצמו - אין ברירה .
רב הושעיא מקשה ממקרה של : תולה בדעת אחרים - יש ברירה .
- שלב ו' : רבא משיב לאביי .
יתכן שהתנאים שנחלקו בדין ברירה , לא חילקו בין תולה בדעת עצמו לתולה בדעת אחרים .
- שלב ז' : רב משרשיא מקשה על רבא - אכן מצינו תנאים המחלקים בין תולה בדעת עצמו לתולה בדעת אחרים .
- רבי יהודה : תולה בדעת עצמו (הלוקח יין מבין הכותים) - אין לו ברירה .
תולה בדעת אחרים (מה היא באותן ימים) - יש לו ברירה .
רבי שמעון : תולה בדעת עצמו (הלוקח יין מבין הכותים) - אין לו ברירה .
תולה בדעת אחרים (הריני בועליך ..) - יש לו ברירה .
- שלב ח' : רבא דוחה את דברי רב משרשיא .
רבי יהודה ורבי שמעון סוברים שיש ברירה , בין בתולה בדעת עצמו ובין בתולה בדעת אחרים . והטעם שאסרו לשתות את היין לא משום ש " אין ברירה " אלא מחשש שיבקע מיכל היין .